

Meteorski roji v juniju 2015

Junjski Botidi (JBO) so zelo počasni (18 km/s) in lepi meteorji. Luna (prvi krajec) bo malo motila naša opazovanja. Radiant, ki je precej razpršen je v ozvezdju Volarja, in je v začetku noči blizu našega zenita. Opažamo občasno povečano aktivnost Botidov: leta 1998 (100 meteorjev/h), 2004 (50 meteorjev/h) in leta 2010 (10 meteorjev/h). Leta 2045 pričakujemo več 100 meteorjev/h. Letos bo ob maksimumu 27.6. z ZHR $\approx$ 10 meteorjev/h, ali morda tudi več, dajmo se presenetiti.

Izvor Botidov je povratni kratkoperiodni komet 7P/Pons-Winnecke. Komet ima orbitalno periodo 6,37 let, v periheliju (1,3 a.e.) je bil 30. januarja letos, afelij ima 5,6 a.e. (orbita sega do Jupitra). Jedro kometaima premer približno 5,2 km.

V juniju sta zanimiva še dva manjša roja:

- ★ **junjski Liridi (JLY)**, maksimum je 16.6., in
- ★ **delta Piscidi (DPI)** v ozvezdju Rib, maksimum je 23.6.

Bolid z magnitudo ≈ -5 , posnet 19.5. ob 20:00:42, na jugozahodnem nebu, sporadik (SPO).

Kot sem že omenil, letos snemam meteorje z novo video kamero z 12 mm f/0,85 objektivom.

Kamera je nekoliko manj občutljiva, snema meteorje do 3. magnitude.

Stane Slavec

Efemeride julij 2015

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.07.	05:15	20:57	20:07	04:50	CEST
05.07.	05:17	20:56	23:00	09:15	CEST
10.07.	05:21	20:53	01:13	15:14	CEST
15.07.	05:25	20:50	05:01	20:04	CEST
20.07.	05:30	20:46	09:58	22:46	CEST
25.07.	05:36	20:41	14:54	00:37	CEST
30.07.	05:41	20:35	19:35	04:34	CEST

Urška Pajer

Objekti globoko v vesolju junija

Junija opolnoči kulminirajo ozvezdja, v katerih se kar tare zanimivosti: poleg Rimske ceste same vidimo kar nekaj objektov globoko v vesolju. Za opazovanje pa imamo ta mesec na voljo najmanj teme, v kresni moči le dve uri tri četrt. Središče Rimske ceste v Strelcu je polno odprtih kopic: NGC 6494 (M 23), NGC 6520*, NGC 6531 (M 21), NGC 6603 (M 24), NGC 6613 (M 18), IC 4725 (M 25) in NGC 6716, tri pa so za nameček zavite v svetleče meglice, namreč NGC 6514 (M 20), NGC 6523* (M 8) in NGC 6618* (M 17). Tam je tudi precej kroglastih kopic, NGC 6626 (M 28), NGC 6637 (M 69), NGC 6656* (M 22), NGC 6681 (M 70), NGC 6715 (M 54), NGC 6809 (M 55), NGC 6531 (M 21), pa tudi ena planetarna meglica, NGC 6818*. V Kači sta dve odprti kopici, IC 4756* in v meglico zavita NGC 6611* (M 16), v Ščitu sta dve,

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 16. 06. 2015 ob 18^h v predavalnici F3 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. Glavni del sestanka bo predavanje:

Ozvezdja in zgodbe v zvezi z njimi - drugi del

Rok Vidmar

V zahodnem kulturnem krogu smo ozvezdja prevzeli od starih Grkov, zato ni čudno, da se nanje navezujejo v glavnem grški miti in pripovedke. Ogledali si bomo nekaj najbolj zanimivih, pokukali pa bomo tudi kam drugam.

Vabljeni!

Bernard Ženko

Dodatne informacije o tem in preteklih predavanjih najdete na <http://www.adj.si>.

NGC 6694 (M 26) in *NGC 6705* (M 11)*, v Liri pa poleg kroglaste kopice *NGC 6779 (M 56)* ni težko najti tudi planetarno meglico *NGC 6720* (M 57)*. Zvezdica pomeni, da je objekt viden tudi pri svetlobnem onesnaženju.

NGC 6720* (M 57) je seveda znameniti Prstan, Obročasta meglica v Liri, premera dobre ločne minute. Leži le malce nad galaktično ravnino 2300 svetlobnih let daleč. Vse kaže, da ni prava planetarna meglica, torej krogelna lupina, ampak da gledamo v votel valj skoraj vzporedno z njegovo osjo, ki ga vzbuja k sevanju zvezda v središču s površinsko temperaturo okoli 110.000°K. Ta zvezda je ob koncu svojega jedrskega obdobja v življenju že dalj časa odmetavala svoj plašč, saj to, kar vidimo, obdaja trikrat večji ovoj plinov, ki jih zaznajo le inštrumenti.

NGC 6656* (M 22), nad pokrovom Čajnika v Strelcu, leži malo pod galaktično ravnino 10.400 svetlobnih let daleč in je navidez malce večja od polne lune. Najsvetlejša kroglasta kopica na našem nebu je, vsebuje pol milijona zvezd razporejenih v krogli s premerom 200 svetlobnih let. S Hubblovim teleskopom so v njej s pomočjo mikrolečenja opazili precej teles, ki so le 80 krat večja od Zemlje. Ker pa je tudi le stopinjo pod ekliptiko, se tam dostikrat znajde kako telo našega osončja in ponudi zelo zanimiv pogled.

Rok Vidmar

E-poštni seznam slo-astro

Slovenski amaterski astronomi komuniciramo tudi preko poštnega seznama ("mailing liste") *slo-astro*, kjer si izmenjujemo prispevke vseh vrst: opozorila o zanimivih astronomskih dogodkih in prireditvah, vabila na opazovanja, poročila o opazovanjih, vprašanja, ponudbo rabljene opreme itd. Prijavi se lahko vsak, dodatne informacije in prijava na <http://www.adj.si/slo-astro>. Trenutno ima lista 107 članov.

Aram Karalič

Objavite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitev domačega observatorija ali teleskopa, skratka – karkoli astronomskega.

Aram Karalič

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejemajo ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov praviloma ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EXu